

Det Kongelige Miljøverndepartement
Postboks 8013 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 07/00780-3
Prosjekt: 008

Trondheim, 11. februar 2009

HØRING OM GJENNOMFØRING AV INSPIRE-DIREKTIVET

Norges geologiske undersøkelse (NGU) viser til Miljøverndepartementets brev av 07.11.08 om hvordan *"etablering av en infrastruktur for geografisk informasjon i Det europeiske fellesskapet (INSPIRE) kan implementeres i norsk rett."*

NGU kommenterer her de tema som tas opp i høringsbrevet, samt de enkelte paragrafer i selve lovteksten. Videre har NGU flere kommentarer og endringsforslag knyttet til høringsnotatet. Disse er tatt med som vedlegg.

Generelt om implementeringen av direktivet

NGU deler Miljøverndepartementets syn om at:

- *"INSPIRE føyer seg godt til gjeldende norsk politikk for elektronisk forvaltning slik dette bl.a. er uttrykt i planen eNorge 2009.*
- *Norge vil kunne basere organisering og drift av INSPIRE på en formalisert videreføring og utvidelse av forvaltningssamarbeidet om offentlig geografisk informasjon som går under betegnelsen Norge digitalt."*

Forslag til lov om en infrastruktur for geografisk informasjon (geodataloven) – behovet for en egen lov
Selv om NGU er enig i lovhjemlingen mener NGU at valg av lovteknisk løsning er nokså tilfredsstillende drøftet og avklart i høringsnotatet.

NGU har oppfattet det slik at ut fra mange hensyn bør lovforenkling være et mål, bl.a. ved å redusere antall lover gjennom en bedre samordning og strukturering av lovverket. F.eks. er det i forbindelse med Nærings- og handelsdepartementets forslag til minerallov, så langt NGU har registrert, sett på som en klar fordel at myndighetene legger opp til å samordne 5 lover til en lov.

Samme syn går også fram i ot.prp. 32 (2007-08) Om lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) hvor det heter: *"Begge utvalg har anbefalt at det utarbeides forslag til en ny felles plan- og bygningslov, blant annet ut fra at dette ivaretar hensynet til forenkling, brukervennlighet, kvalitet og rettssikkerhet på en bedre måte enn to separate lover. Med bred støtte i høringen legger departementene fram forslag til en ny, felles plan- og bygningslov."*

Etter en meget kortfattet avvisning av å bruke plan- og bygningsloven med henvisning til at lovens virkeområde ikke går lenger enn til en nautisk mil utenfor grunnlinjen, framholder departementet i kap 9.2: *"Miljøinformasjonsloven og offentlighetsloven passer i så måte bedre med det fokus disse lovene har på*

offentlig tilgang til informasjon, men heller ikke disse lovene vil fungere godt som lover om deling av geodata. Virkeområdet for lovene er også ulike, både hvilke organer lovene gjelder for, og hva som regnes som miljøinformasjon, offentlig informasjon og geodata."

Etter NGUs syn er den foran nevnte argumentasjonen et for tynt grunnlag til å fremme en ny lov uten en grundigere drøfting av alternativene. NGU savner et grundigere forarbeide til lovutkastet.

Vi registrerer også at man foreslår en lov med 9 paragrafer og 7 forskriftshjemler, hvor mange av paragrafene ikke sier mer enn at man trenger en lovhjemmel for nokså teknisk orienterte forskrifter rettet inn mot geodataprodusentene i Norge digitalt.

Som ett alternativ til det foreliggende lovforslaget har NGU sett noe nærmere på å bruke den nye plan- og bygningsloven. Her heter § 2-1 Kart og stedfestet informasjon, jf Innst. O. nr. 57 (2007-08). Det er vel synonymt med geografisk informasjon i tittelen til det foreliggende lovforslaget. Paragrafen har følgende tekst:

"§ 2-1 Kart og stedfestet informasjon

Kommunen skal sørge for at det foreligger et oppdatert offentlig kartgrunnlag for de formål som omhandles i loven. Staten skal stille til rådighet nasjonale kartdata for alle kommuner. Statlige, regionale og kommunale organer skal legge stedfestet informasjon til rette slik at informasjonen er lett tilgjengelig for bruk i plan- og byggesaksbehandlingen. Kartgrunnlaget skal også kunne nyttes til andre offentlige og private formål.

Kommunen kan kreve at den som fremmer planforslag eller søknad om tiltak, utarbeider kart når dette er nødvendig for å ta stilling til forslaget eller søknaden. Kommunen kan innarbeide slike kart i det offentlige kartgrunnlaget. Kommunen kan kreve at planforslag, søknad og kart leveres i digital form.

Kongen kan bestemme at det skal iverksettes landsomfattende eller lokale prosjekter for å samle, kontrollere, revidere eller supplere plan- og byggesaksinformasjon og det offentlige kartgrunnlaget. Kongen kan pålegge offentlige organer å gi de opplysninger som er nødvendige for å gjennomføre prosjektet.

Departementet kan gi forskrift om kart og stedfestet informasjon."

Behovet for det foreliggende lovforslaget synes i all hovedsak knyttet til å ha en lovhjemmel for å implementere Inspire-direktivet, samt en lovhjemling av samarbeidet Norge digitalt. En klarere og mer helhetlig behandling av kart og stedfestet informasjon i § 2-1, jf bl.a. paragrafens noe uklare nest siste avsnitt, burde vel gi et godt nok grunnlag for de(n) forskrift(er) som er:

- Nødvendig for implementeringen av Inspire-direktivet.
- Ønskelig for en sterkere formalisering av samarbeidet Norge digitalt.

Det taler for bruk av plan- og bygningsloven at det i § 2-1 allerede er stilt krav til at *"statlige, regionale og kommunale organer skal legge stedfestet informasjon til rette slik at informasjonen er lett tilgjengelig for bruk i plan- og byggesaksbehandlingen. Kartgrunnlaget skal også kunne nyttes til andre offentlige og private formål."*

NGU går ut fra at det med kartgrunnlaget her menes både basis geodata og tematiske geodata. Hvis så ikke er tilfelle bør det presiseres at det gjelder begge typene stedfestet informasjon.

I tillegg bør en ved en liten justering av teksten i foran nevnte § 2, jf det foreliggende lovforslagets § 4 første avsnitt pkt f) og g), om nødvendig kunne innarbeide krav til leverandører av kabelnett m.v. for distribusjon av energi og telekommunikasjon. En slik leveranseplikt er vel også i samsvar med den faktiske situasjonen ved mer detaljert arealplanlegging i kommunene.

At planinformasjon, i tillegg til basis geodata og tematiske geodata, nå tas inn som en viktig del av samarbeidet Norge digitalt, er også et ytterligere argument for en tilknytning til plan- og bygningsloven, jf Generelle vilkår for Norge digitalt-samarbeidet, versjon 2009, s. 14. Dette arbeidet synes å være nært knyttet til plan- og bygningslovens § 2-2 Kommunalt planregister. Der går det fram at *"Kommunen skal ha et planregister som gir opplysninger om gjeldende arealplaner og andre bestemmelser som fastlegger hvordan arealene skal utnyttes. Departementet kan gi forskrift om kommunalt planregister, herunder bruk av elektronisk planregister."*

En henvisning til grenselinjen på en nautisk mil utenfor grunnlinjen som eneste argument for ikke å kunne bruke en allerede eksisterende lov, bør ikke være tungtveiende. I den grad data utenfor denne grenselinjen er aktuelle for allmenn offentliggjøring, vil de foreligge hos statlige organer, og bør derfor kunne tilpasses retningslinjer m.v. i Inspire-direktivet, uavhengig av grenselinjen i plan- og bygningsloven. De fleste statlige organer som er aktuelle her, er vel også allerede innenfor samarbeidet Norge digitalt. I det foreliggende lovforslaget synes heller ikke geografisk virkeområde å være en viktig sak etter som det temaet ikke er tatt inn i lovteksten.

Kommentarer til paragrafene i lovforslaget

Selv om svært mye taler for at det som ett alternativ er tilstrekkelig å bruke en litt justert lovtekst i den nye plan- og bygningslovens § 2 for å lovhjemle Inspire-direktivet og Norge digitalt, har NGU valgt å komme med kommentarer til de enkelte paragrafene i det foreliggende lovforslaget. Det at en lov som skal lovfeste innføringen av Inspire i Norge, samtidig som man lovfester Norge Digitalt synes å komplisere avklaringen av myndighetsrollen over for Eu/Inspire og de myndighetsroller som alt eksisterer innen den nasjonale geografiske infrastrukturen Norge Digitalt.

Formål (§ 1)

Her heter det at *"loven skal sikre tilgang til geografisk informasjon (geodata) for offentlige virksomheter og allmennheten."* Hva er definisjonen på allmennheten? Er det her slik å forstå at næringslivet defineres under allmennheten? En formulering om at *"loven skal sikre tilgang til geografisk informasjon (geodata) for offentlig sektor, næringslivet og allmennheten"* vil indikere bredden i lovformålet på en bedre måte. Men best er det trolig å bruke den formuleringen for lovfesting av tilgangen til geografisk informasjon, som allerede foreligger i § 2-1 i den nye plan- og bygningsloven, *"offentlige og private formål."*

Virkeområde (§ 2)

Her heter det at *"loven gjelder geodata i elektronisk format som vedrører tema fastsatt av departementet i forskrift."* Paragrafen gir bare hjemmel for en forskrift. Dersom man skal ha en egen lov bør den indikere hvilke tema som omfattes av loven, samt poengtere at det i forskrift fastsettes hvem som er ansvarlig for de nasjonale databasene for de ulike tema. Og om geografisk virkeområde er så viktig at en allerede utarbeidet lov ikke kan brukes, så bør vel geografisk virkeområde inn i lovteksten.

Definisjoner (§ 3)

Norge digitalt defineres her som *"et avtaleregulert samarbeid"*. Pr dato er det riktig, men når det foreliggende lovforslaget eventuelt er vedtatt, vil vel alle oppfatte at samarbeidet er lov-, forskrifts- og avtaleregulert.

Statens geodatamyndighet defineres som *"det statsorgan som koordinerer Norge digitalt."* NGU mener at det er uheldig å bruke dette begrepet når det gjelder en rolle som koordinator for Norge Digitalt. Flere etater har en myndighetsrolle når det gjelder egne geodata, jf høringsnotatets skille mellom basis geodata og tematiske geodata. Etter NGUs vurdering er det mer presist å omtale Statens kartverk som *"det statsorgan (LMO) som er kontaktpunkt mot Inspire og som har den praktiske koordineringen av Norge digitalt"*, og bruke Statens kartverk i stedet for Statens geodatamyndighet der det er nødvendig i lovforslaget.

Deltakere i Norge digitalt (§ 4)

Det går fram at statlige organ som produserer eller bruker geodata og offentlige rådgivende organ som produserer eller bruker geodata skal delta i samarbeidet Norge digitalt. Geodata er her definert som *"data med direkte eller indirekte referanse til et bestemt sted eller geografisk område."* En kan vel i praksis gå ut fra at alle statlige organ og offentlige rådgivende organ vil kunne komme til å bli brukere av geodata slik disse er definert her. Dersom det er meningen at alle disse organene skal delta i Norge digitalt, og etter NGUs mening taler en del for det, så bør man sløyfe *"produserer eller bruker geodata"* i lovteksten.

Departementet foreslår at *"forskningsinstitutt som produserer eller bruker geodata og som mottar basisbevilgning fra staten"*, trekkes inn i samarbeidet Norge Digitalt. Det er grunn til å nevne at når minst 50

% FoU er en av definisjonene på et forskningsinstitutt, vil inntil 50 % kunne være konsulentvirksomhet i konkurranse med konsulentselskaper.

Instituttsektoren og konsulentbransjen har i mange tilfeller stor grad av overlappende kompetanse og produkter, som leveres til privat og offentlig sektor. Hvis bare den ene part har adgang til medlemskap i Norge digitalt, kan det oppstå ulikheter i konkurransevilkår som på sikt kan true konsulentfirmaers evne til å konkurrere på pris og kvalitet – både i forhold til private og offentlige kunder. Dette synes ikke å ha vært Stortingets intensjon bak etableringen av Norge digitalt. Deltakelse i Norge digitalt bør derfor ikke gi fordeler for forskningsinstituttene i forhold til konsulentselskapene.

Dersom disse forskningsinstitusjonene pålegges å være medlemmer i Norge digitalt, og det kan være en del som taler for det, så bør det også være åpent for konsulentselskaper å være medlemmer på like vilkår.

Organisering av samarbeidet m.v. i Norge digitalt (§ 4)

NGU savner en god, kort beskrivelse i lovteksten av hvordan samarbeidet i Norge Digitalt organiseres. § 4 heter tross alt "*Samarbeidet Norge digitalt*". Den rollen referansegruppen for Norge Digitalt har som et reelt besluttende organ for samordningen, er f. eks. ikke nevnt. Rollene bør formaliseres i geodataloven, og gruppen gis et mer dekkende navn. Selv om Statens kartverk har en viktig koordinerende rolle, og en oppgave med å utvikle og drifte en nasjonal portal, bør ikke Statens kartverk ha myndighet til å bestemme over partene i samarbeidet. Norge digitalt har så langt vært en suksess først og fremst som en samarbeidskonstellasjon mellom likeverdige parter.

Allmennhetens tilgang til tjenestene (§ 6)

Her heter i første setning at "*Statens geodatamyndighet skal gjøre tjenestene nevnt i § 5 første ledd tilgjengelige for allmennheten*". Samtidig heter det i § 5 første ledd at "*Deltakerne i Norge digitalt skal*". Samme formulering bør også brukes i § 6, bl.a. fordi etter § 5 vil flere andre parter i samarbeidet Norge digitalt operere med slike tjenester, både nasjonalt og internasjonalt.

I andre setning heter det at "*Brukere som skal benytte tjenestene til verdiøkende og andre kommersielle formål, kan henvises til egne distribusjonsløsninger*". I praksis er det vel slik at også brukere som ikke skal nytte tjenestene til verdiøkende og andre kommersielle formål, og som ikke er medlemmer av Norge digitalt, også må betale for eksempel for nedlasting av basis geodata. Det blir derfor feil å ta med setningsleddet "*til verdiøkende og andre kommersielle formål*", og det må sløyfes om dagens praksis skal opprettholdes.

Et eventuelt prisskille på produkter og tjenester ut fra bruksformål er vel også i lengden nokså vanskelig å praktisere på en tilfredsstillende måte i en digital tidsalder. Prisingen bør i tillegg ses i sammenheng med de tall som i høringsnotatet oppgis for den årlige omsetningen knyttet til samarbeidet innen Norge digitalt:

• Norge digitalt totalt	2000 mill kr
• - derav Geovekst	130 mill kr
• - derav Partsbetalingen i Norge digitalt	30 mill kr
• - derav Salg (til andre enn medlemmene i Norge digitalt)	? mill kr

Vi kan ikke se at det er oppgitt noe salgstall i høringsnotatet.

NGU mener det er nødvendig at det i en forskrift gis retningslinjer for økonomiområdet innen samarbeidet Norge digitalt, herunder for distribusjon og salg av data fra produsentene i samarbeidet til brukere som ikke er medlemmer av Norge digitalt. Behovet for klarere retningslinjer nedfelt i en forskrift er vel også i rimelig samsvar med intensjonen i offentlighetsloven, jf bl.a. § 8 Hovudregel om gratis innsyn. Her heter det: "*Organet kan berre krevje betaling for innsyn etter denne lova dersom det har heimel i forskrift etter andre eller tredje ledd*."

NGU har synspunkter på utformingen av en slik forskrift tilpasset norske forhold, og vil komme nærmere tilbake til disse synspunktene når det blir aktuelt.

Når det gjelder avgrensingen av tilgangen til informasjon så reguleres vel den i praksis bedre av allerede gjeldende lover som bl.a. sikkerhetsloven, offentlighetsloven, miljøinformasjonsloven og

personsopplysningsloven, enn den korte oppramsingen som er nevnt i § 6. I alle tilfeller må det i første rekke være den etat som har databaseansvaret for vedkommende temadata, som har ansvaret for at bare offentlig tilgjengelige data ligger offentlig tilgjengelig.

Geodatatenestene (§ 5), interoperabilitet (§ 7) og metadata (§ 8)

Dette er tre paragrafer som i praksis stort sett bare retter seg til dataprodusentene innen rammen av Norge digitalt, og som i all hovedsak bare gir departementet en forskriftshjemmel for hver paragraf. I et hvert fall § 7 og 8 bør slås sammen. For alle praktiske formål synes det tilstrekkelig med en forskrift primært rettet inn mot dataprodusentene i Norge digitalt.

Når det gjelder forskriften mener NGU at det bør stilles normative krav om bruk av standardene EN ISO 19115, EN ISO 19119 m. fl. ved utformingen av metadata og nettverkstjenestene. Dermed sikres interoperabilitet på et nasjonalt nivå. Det vil i lengden være kostnadseffektivt.

Kostnader knyttet til iverksetting av direktivet (Kap 10)

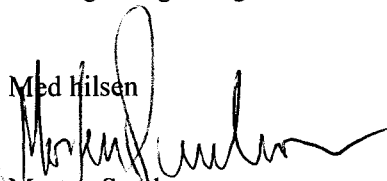
NGUs kostnader på geodataområdet er knyttet til ajourhold og videreutvikling av de nasjonale databasene der NGU har databaseansvaret innen rammen av Norge digitalt. Selv om disse kostnadene er meget betydelige, kommer de ikke som en direkte følge av direktivet. Merkostnader knyttet eksplisitt til iverksettingen av direktivet bør, så langt NGU kan se, for NGUs vedkommende være relativt små. Det samme gjelder anslag på ulike effektiviseringsgevinster og andre innsparingstiltak som følger av gjennomføringen.

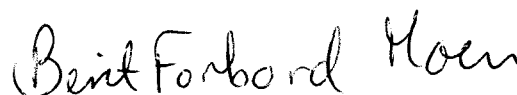
Om kostnadsvurderingen er riktig avhenger mye av hvilke krav gjennomføringsbestemmelsene (forskriftene) vil inneholde når det gjelder tilgjengelighet og temainnhold. NGUs kostnadsvurdering baserer seg på at det nåværende B-kravet (98 % oppetid i vanlig arbeidstid i ukens 5 virkedager) for nettverkstjenester i Norge digitalt i overskuelig framtid kan opprettholdes for den typen nasjonale databaser som NGU har ansvaret for. Dersom kravet settes til en døgnkontinuerlig oppetid på 99 %, slik det er foreslått i de nye gjennomføringsbestemmelsene for "network services", kan merkostnadene bli betydelig større enn anslått i høringsnotatet. Vår kostnadsvurdering baserer seg også på at det ikke vil bli nødvendig med en fullstendig harmonisering mellom alle land når det gjelder de mer detaljerte tematiske geodata som NGU har det nasjonale ansvaret for, men kun en harmonisering av mer aggregerte data. Dersom disse forutsetningene ikke holder må kostnadsbildet gjennomgås på nytt når alle gjennomføringsbestemmelsene er klare.

Kommentarer og endringsforslag knyttet til selve høringsnotatet inkl. vedlegg 1

NGUs merknader er systematisert gjennom nr. og kapittel/sidehenvisning, kommentarer og forslag til endringer er gitt i eget notat.

Med hilsen

Morten Smelror
adm.direktør

Berit Forbord Moen
avd.direktør
Informasjonsavdelingen

Vedlegg: Kommentarer og endringsforslag knyttet til selve høringsnotatet inkl. vedlegg 1.

Kopi: Nærings- og handelsdepartementet

Til: Det Kongelige Miljøverndepartement

Fra: NGU

Arkiv:

Dato: 11. februar 2009

Kopi:

KOMMENTARER TIL HØRINGSNOTATET "OM GJENNOMFØRING AV INSPIREDIREKTIVET

– Forslag til lov om infrastruktur for geografisk informasjon (geodataloven). - Saksbehandler: Per Ryghaug

NR	KAPITTEL/SIDE- HENVISNING	KOMMENTAR	FORSLAG TIL ENDRING
1	Generelt	NGU sine kommentarer knytter seg ikke til innholdet i selve direktivet, men hvordan man har tolket dette gjennom oversettelsen og tilpasningen til norske forhold og Norge Digitalt. NGU har aktivt vært med i utformingen av og flere høringsrunder knyttet til Inspire gjennomføringsbestemmelsene, og de ISO-standardene som er nevnt i forbindelse med bestemmelsene. Det er åpenbart at det er grunnlag for å sette spørsmålstegn ved flere av de krav som stilles i disse gjennomføringsbestemmelsene, og som blir å oppfatte som forskrifter til geodataloven. Det vil derfor være meget viktig at disse forskriftene får en like omfattende	Notatet bør si noe om prosessen videre når gjennomføringsbestemmelsene foreligger.

		høringsrunde når de oversettes og skal tilpasses norske forhold. Det er først når disse gjennomføringsbestemmelsene/forskriftene foreligger at det vil være mulig å vurdere hvilke konsekvenser dette får for Norge Digitalt og den enkelte part.	
2	1. Sammendrag, side 7, og flere paragrafer i geodataloven	Den største suksessfaktoren ved Norge Digitalt (ND) er den brede oppslutningen dette har fått i geodata-Norge. Dette skyldes etter NGU sin mening at samarbeidet skjer mellom likeverdige parter og med et regelverk som har utviklet seg innenfor samarbeidet. Ingen bestrider Statens kartverk (SK) sin rolle som den viktigste aktøren i ND. Men man må skille mellom SK rolle som part i ND (data- og tjenesteprodusent), og SK sin rolle som Sekretariat for ND. Det er gjennom sekretariatsfunksjon SK koordinerer og driver samarbeidet fremover. Men det blir feil å betegne SK for "statens geodatamyndighet" for en slik rolle, da dette gir inntrykk av at SK har en myndighetsrolle ovenfor de deltagende parter når det gjelder samarbeidet i ND samt <u>alle</u> geodata (jfr. definisjonen på geodata: data med direkte eller indirekte referanse til et bestemt sted eller geografisk område, jf. direktivet art. 3 nr. 2 og omtale i kapittel 2). Om man skal bruke et slikt uttrykk vil det være nærliggende da å kalle NGU som statens geodatamyndighet for geologiske geodata, SVV som statens geodatamyndighet for vegdata osv, mens SK er statens geodatamyndighet for basis geodata.	Sløyf bruken av begrepet "statens geodatamyndighet" om rollen som koordinator og Sekretariat for ND på side 7, 27. Ta også ut begrepet i lovens paragrafer og henvis i stedet til Statens kartverk direkte der det er ment slik. Beskriv rollen til Referansegruppa på en korrekt måte, og iht formuleringene i avtalen generelle vilkår.
3	2. Begrepsbruk, side 8.	Notatet benytter både begrepene tematiske geodata og temadata.	Bruk konsekvent "tematiske geodata" som er det begrepet som benyttes i St. melding nr. 30

4	7.2 Norge digitalt – bakgrunn og organisering, side 25, samt §3 og 4 Samarbeidet Norge digitalt.	Kommentaren går på notatets fremstilling av de organisatoriske forholdene i Norge digitalt fordi dette innvirker på hvordan man senere beskriver samarbeidet i § 3 og 4 i geodataloven. Referansegruppen for ND omtales i avsnitt 3 som et av flere samarbeidsfora partene i mellom, på linje med teknologiforum, temadataforum m.fl. Referansegruppa er noe mer enn et vanlig forum, og det er ikke partene selv som har utpekt deltagerne slik det fremgår. Alle departementer som det var naturlig å se i forbindelse med opprettelsen av ND, ble i brev fra SK 10 sept. 2004 bedt om å peke ut en etat under hvert departement som representant i Referansegruppa på vegne av departementet og andre underliggende etater. I mandatet til Referansegruppa, som er nedfelt i avtaledokumentet generelle vilkår 2009 (pkt.4.2.5) heter det bl.a at: "Referansegruppa skal være det øverste organ for samordningen av alle parter interesse i et tett samspill med Sekretariatet. Det skal behandle forslag fra Sekretariatet, herunder fatte beslutning om endelig utforming av den avtaledokumentasjon som til enhver tid skal gjelde for samarbeidet." I realiteten er der derfor Referansegruppa (eller hva man i fremtiden velger å kalle den) som per i dag kan betegnes som Statens geodatamyndighet.	Gi også her en korrekt beskrivelse av samarbeideformen og Referansegruppas rolle og myndighet i ND. Det er Statens kartverk i sin rolle som ND Sekretariat som inngår avtaler med partene i ND, og for nye medlemmer skjer dette først etter en godkjenning i referansegruppa. Dersom det er tvil om retten til et medlemskap bringes saken inn for MD.
5	7.2 Norge digitalt – bakgrunn og organisering, side 26, siste avsnitt.	Det er viktig å få med den vesentlige forskjellen det er mellom basis geodata og tematiske geodata. Tematiske geodata skal være gratis tilgjengelig..	Rett til: "Tematiske geodata fra statlige etater (f.eks. miljødata) finansieres i hovedsak på ordinær måte av den enkelte

			ansvarlige etat, men dataene gjøres <u>gratis</u> tilgjengelig for de andre etatene gjennom samarbeidet."
6	7.3.1 Administrative og rettslige ..., side27.	Beskrivelsen i de to første avsnittene er etter NGU sin mening ikke helt riktig. Det er <u>ikke</u> samtlige 600 deltagerne som selv fatter beslutning om hvilke krav som gjelder, men Referansegruppa (jfr. mandatet).	Administrative og rettslige rammer bør bygge på formuleringer som alt er nedfelt i avtalen "Generelle vilkår, versjon 2009". Setningen hvor det heter: " Departementet anbefaler at Statens kartverk viderefører sine koordineringsoppgaver innenfor samarbeidet, og får rollen som formelt koordineringsorgan. Departementet foreslår å bruke betegnelsen statens geodatamyndighet for denne rollen." erstattes med tekst fra Generelle vilkår: " Statens kartverk har ansvar for den praktiske organiseringen og gjennomføringen av samarbeidet i Norge digitalt. Kartverket ivaretar disse rollene gjennom Sekretariatet. Sekretariatets oppgave er å ivareta det praktiske samarbeidet og den formelle håndtering av økonomi, dokumentasjon og avtaleforvaltning, samt videreutvikling av samarbeidet i Norge digitalt.
7	7.3.4 Metadata, side30.	Avsnittet sier ingenting om metadata katalogtjenesten som er etablert i ND (geoNorge.no) og kravet til at denne må kommunisere med katalogtjenestene (Metadata for Discovery) i EU-portalen.	Det bør redegjøres for på hvilken måte man ser for seg at vår nasjonale metadatatjeneste skal kommunisere med Inspire sin EU-portal. I størst mulig grad må dette tilpasses slik at man ikke behøver å duplisere metadataene men høste/knytte til seg de nasjonale og lokale løsningene direkte. Bruken av ISO-standardene vil i denne sammenheng være avgjørende.

8	7.3.5 Overvåking og rapportering, side 30.	I ND er det tatt i bruk et system som Bruker Autentisering, Autorisasjon og telling (BAAT) som langt på vei vil tilfredsstille Inspire-kravene. BAAT er ikke nevnt i dokumentet.	BAAT bør omtales i dokumentet sammen med en vurdering av hvordan dette skal tilpasses Inspire
9	8.2 Organer som skal dele geodata og geodatatjenester – Forskningsinstitusjonene, side 31.	I forbindelse med behandlingen av NGI sin søknad om medlemskap uttalte NGU bl.a. følgende: "Før man tar stilling til søknaden fra Norges geotekniske institutt, bør Miljøverndepartementet bidra til en prinsipiell avklaring av instituttsektorens forhold til ND. I sin vurdering bør departementet ta tilbørlig hensyn til de konkurransemessige konsekvenser som oppstår for konsulentbransjen og andre interessenter for øvrig. Tidligere inngåtte avtaler for NINA, NIKU og NIVA bør ikke nødvendigvis skape presedens, idet vi antar at deres forvaltningsrettede geodata-behov kan dekkes gjennom avtale med det forvaltningsorgan som er oppdragsgiver."	Instituttsektoren og konsulentbransjen har i stor grad overlappende kompetanse og produkter som leveres til privat sektor. Hvis bare den ene av disse parter har adgang til medlemskap i Norge digitalt, vil det oppstå ulikheter i konkurransevilkår som på sikt kan true konsulentfirmaers evne til å konkurrere på pris og kvalitet – både i forhold til private og offentlige kunder. Dette synes ikke å ha vært Stortingets intensjon bak etableringen av Norge digitalt. Høringsnotatet sier dessuten lite om i hvilken grad Inspire direktivet endrer noe på dette forholdet.
10	8.5 – Begrensninger i adgangen til å dele geodata og tjenester mellom deltagerne i Norge Digitalt, side 39.	<u>Viser til innholdet i ND sine Generelle vilkår pkt 10 – Sikkerhetsloven, hvor det heter:</u> "Sikkerhetsloven har som formål å beskytte informasjon og objekter som er skjermingsverdige av hensyn til riktets sikkerhet og vitale nasjonale sikkerhetsinteresser. Det er den som tilvirker, herunder sammenstiller og/eller oppbevarer informasjonen, som må foreta en <i>verdivurdering</i> av et eventuelt skjermingsbehov. Den etat som utsteder informasjon skal på forhånd vurdere omfanget av eventuelt skadepotensiale dersom uvedkommende får tilgang til informasjonen. Nasjonal Sikkerhetsmyndighet (NSM)	NGU synes noen av de punkter som det i dette dokumentet pekes på er viktige å få med i en geodatalov: Det er den som tilvirker, herunder sammenstiller og/eller oppbevarer informasjonen, som må foreta en <i>verdivurdering</i> av et eventuelt skjermingsbehov. Den etat som utsteder informasjon skal på forhånd vurdere

		kan fungere som en rådgiver og kvalitetssikrer når det er tvil om informasjonen er skjermingsverdig i henhold til lov om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven). NSM er fagmyndigheten som skal koordinere forebyggende sikkerhetstiltak og kontrollere sikkerhetstilstanden i de virksomheter som omfattes av sikkerhetsloven. Selve arbeidet med å skjerme informasjon og objekter skjer i de offentlige og private virksomheter som håndterer skjermingsverdig informasjon eller objekter."	omfanget av eventuelt skadepotensiale dersom uvedkommende får tilgang til informasjonen.
11	8.5 – Begrensninger i Personhensynsloven, side 40.	<u>Viser til innholdet i ND sine Generelle vilkår pkt 10 – personhensynsloven, hvor det heter: "Skjerming av personopplysninger vurderes ut fra kravene i lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven).</u> Loven stiller krav til at den som "behandler" personopplysninger skal gi melding (eventuelt søke om konsesjon) til Datatilsynet før behandlingen skjer. Meldeplikten omfatter i utgangspunktet all behandling av personopplysninger med elektroniske hjelpemiddel, men Datatilsynet kan samtykke i at det gjøres unntak fra meldeplikten. Visse unntak fra meldeplikten følger av forskrift til personopplysningsloven kapittel 7. Personhensynsloven regulerer ikke sammenstilling/kopling av informasjon spesielt, men den som behandler geodata fra Norge digitalt sammen med data fra andre kilder, må vurdere hensynet til personvernet og de krav som personopplysningsloven setter til slik behandling. Datatilsynet er tilsyn og ombud for personvern i Norge og kan også bistå med råd om sikring av personopplysninger. For mer utfyllende informasjon og veiledning vises til <i>[Veileder om behandling av personopplysninger mm]."</i>	NGU synes noen av de punkter som det her pekes på i dette dokumentet er viktige å få med i en geodatalov: Personhensynsloven regulerer ikke sammenstilling/kopling av informasjon spesielt, men den som behandler geodata fra Norge digitalt sammen med data fra andre kilder, må vurdere hensynet til personvernet og de krav som personopplysningsloven setter til slik behandling.

12	9.3 Klage, side 42	Viser til overstående kommentar nr. 3. I dette kapittelet kommer det frem at man tilegner statens geodatamyndighet en større rolle enn det å kun koordinere arbeidet.	Viser tidligere kommentar vedrørende bruk av begrepet statens geodatamyndighet. De vedtak det her siktes til vedtas av referansegruppa i ND.
13	10, Administrative og økonomiske konsekvenser. 10.1 Innledning, side 43.	Innholdet i dette punktet beskriver ansvaret alle ND-parter har ifm med oppbygging av infrastrukturen. Sitat: "Ansvaret for å følge opp Inspire innenfor de ulike temaområdene ligger i den enkelte etat." Dette understøtter hvorfor det ikke blir riktig at SK i sin rolle som Sekretariat skal fremstå som en statens geodatamyndighet.	Ingen endring i teksten foreslås, men tas til etterretning ifm diskusjonen vedr. bruk av betegnelsen "statens geodatamyndighet".
14	10.2 De enkelte kostnadselementene – metadata, side 44.	Utfordringene for NGU med å oppfylle Inspire-kravene til Metadata er mer knyttet til videreutviklingen av programvaresystemet som skal opprette Metadataene. Disse er per i dag ikke tilpasset kravene til Inspire.	På grunn av at gjennomføringsbestemmelsene ikke følger ISO 19115 standarden fullt ut, må man påregne større kostnader enn anslått i etatene med å tilpasse sine metadata til Inspire sin katalogtjeneste.
15	10.2 De enkelte kostnadselementene – Forberedelse for deling av data, side 44-45.	Kostnadene vedrørende harmonisering av de tematiske geodataene er trolig sterkt underestimert. For flere av temaene er det flere nasjonale aktører, og ansvaret er noe forskjelling organisert i de ulike europeiske landene. Det har vist seg kostnadskrevende nok å få harmonisert slike tema på det nasjonale plan. Å gjennomføre dette på et europeisk nivå og utvikle automatiske prosesser på dette, byr på enda større utfordringer.	Kostnadene er trolig estimert for lave.
16	10.2 De enkelte kostnadselementene – Etablering av drift av tjenester, side 45.	Etablering av forvaltningssystemer og tjenester må bygges opp eller videreutvikles i de ca 22 etatene. Dette vil være tjenester som vil løpe parallellt med og kobles opp mot den sentrale/nasjonale portalen i ND. De nye	NGU kan ikke forplikte seg til å følge Inspire-kravene uten en betydelig årlig merkostnad i utstyr og personressurser. Kostnadene er trolig estimert for lave.

		gjennomføringsbestemmelsene for "network services" sier at tjenestene skal være tilgjengelig 99 % av tiden. Dette er et krav som ingen ND-part i dag kan oppfylle uten betydelig merkostnader i duplisering av maskinvare, programvare og personressurser (vaktordninger).	
17	10.3 Betaling av geodata – Norsk prispolitikk, side 48.	I notatet heter det: "Det andre forbeholdet er av mer prinsipiell art ved at visningstjenestene i Norge digitalt for basis geodata er avgrenset til de innsynsløsningene som ligger i den nasjonale geoportalen til Statens kartverk. Allmennheten har således ikke gratis tilgang til de egentlige WMS-tjenestene" Dette er ikke riktig fordi basis geodata også inngår i visningstjenestene som andre ND-parter gjør tilgjengelig for allmennheten. Disse tjenestene er i hovedsak gratis. Å vise tematiske geodata uten et underlag av basis geodata er meningsløst.	Rett opp teksten så det gir et riktig bilde av forholdene.
18	10.5 Sammendrag, side 49.	Mye tyder på at de etableringskostnadene som nevnes er anslått for lavt. Det er ikke vist til hvilket material man her har lagt til grunn ved beregningene.	Kostnadsbildet bør gjennomgås på nytt når alle gjennomføringsreglene er klare.
19	11. Forslag til lov om infrastruktur for geografisk informasjon (geodataloven) med merknader, side 49-57, alle paragrafer og vedlegg 5 alle §.	NGU er enig i at det vil være en fordel å formalisere aktiviteten i ND gjennom en geodatalov. Men man må ikke samtidig fjerner grunnlaget for dette brede samarbeidet mellom ansvarlig fagetater, fylker, kommuner m.fl. Geodataloven bør peke på at styringen av ND fortsatt skjer gjennom representanter fra partene selv i egenskap av et styre e.l.l. SK er uten tvil den viktigste parten i ND. Kartverket gis gjennom sitt tildelingsbrev ressurser til å vedlikeholde og	Bytt ut ordet "Statens geodatamyndighet" med Statens kartverk eller ND-sekretariatet i hele loven.

		drifte fellesoppgavene i infrastrukturen gjennom sin NGIS-virksomhet, koordinere og videreutvikle nye basis geodata gjennom landdivisjonen og Geovekstavtaler, samt samordne av ND-aktivitetene gjennom et ND Sekretariat. Men den enkelte part har i tillegg helt selvstendige krav satt til seg om å opprette og drifte data og tjenester innen sine fagfelt gjennom ND og ut mot Inspire.	
20	§1 Formål	Uklart hva som er definisjonen på "allmenheten"	En formulering om at <i>"loven skal sikre tilgang til geografisk informasjon (geodata) for offentlig sektor, næringslivet og allmennheten"</i> vil trolig indikere bredden i lovformålet på en bedre måte. Alternativt kan en bruke samme formulering som i § 2-1 i den nye plan- og bygningsloven: <i>"offentlige og private formål."</i>
21	§ 2 Virkeområdet	Her heter det at <i>"loven gjelder geodata i elektronisk format som vedrører tema fastsatt av departementet i forskrift."</i> Paragrafen gir bare hjemmel for en forskrift. Dersom man skal ha en egen lov bør den indikere hvilke tema som omfattes av loven, samt poengtere at det i forskrift fastsettes hvem som er ansvarlig for de nasjonale databasene for de ulike tema. Og om geografisk virkeområde er så viktig at en allerede utarbeidet lov ikke kan brukes, så bør vel geografisk virkeområde inn i lovteksten.	Indiker hvilke tema som omfattes av loven og poengter at det i forskrift fastsettes hvem som er ansvarlig for de nasjonale databasene for de ulike tema.
22	§ 3 Definisjoner	1) Norge digitalt defineres som <i>"et avtaleregulert samarbeid"</i> . Pr dato er det riktig, men når det foreliggende lovforslaget eventuelt er vedtatt, vil vel alle oppfatte at	1) Endre definisjonen på Norge digitalt i samsvar med hva som vil gjelde dersom loven blir vedtatt: <i>"Norge digitalt er "et</i>

		samarbeidet er lov-, forskrifts- og avtaleregulert. 2) Statens geodatamyndighet defineres som <i>"det statsorgan som koordinerer Norge digitalt."</i> NGU mener at det er uheldig å bruke dette begrepet når det gjelder en rolle som koordinator for Norge Digitalt. Flere etater har en myndighetsrolle når det gjelder egne geodata, jf høringsnotatets skille mellom basis geodata og tematiske geodata	<i>lov-, forskrifts- og avtalereguler samarbeid om etablering, vedlikehold, forvaltning og tilgjengeliggjøring av stedfestet informasjon, også kalt en nasjonale geografiske infrastrukturen.</i> 2) Omtal Statens kartverk som "det statsorgan som koordinerer Norge digitalt", og bruk Statens kartverk i stedet for Statens geodatamyndighet der det er nødvendig i lovforslaget.
23	§ 4, deltagere i Norge digitalt	Er det meningen at alle statlige organ, offentlige rådgivende organ og forskningsinstitutter skal delta i Norge digitalt? Hva med konkurransevilkårene til konsulentfirmaer som konkurrerer med forskningsinstituttene?	Dersom disse forskningsinstitusjonene pålegges å være medlemmer i Norge digitalt, og det kan være en del som taler for det, så bør det også være åpent for konsulentselskaper å være medlemmer på like vilkår.
24	§4 Samarbeidet Norge digitalt - organiseringen	NGU savner en god, kort beskrivelse i lovteksten av hvordan samarbeidet i Norge Digitalt organiseres. Den rollen referansegruppen for Norge Digitalt har som et reelt besluttende organ for samordningen, er ikke nevnt. Selv om Statens kartverk har en viktig koordinerende rolle, og en oppgave med å utvikle og drifte en nasjonal portal, bør ikke Statens kartverk ha myndighet til å bestemme over partene i samarbeidet. Norge digitalt har så langt vært en suksess først og fremst som en samarbeidskonstellasjon mellom likeverdige parter.	Rollen til referansegruppa bør formaliseres i geodataloven. Gruppen gis et mer dekkende navn, og som gjenspeiler den besluttende myndigheten gruppen har..
25	§6 Allmennhetens tilgang til tjenestene	Formuleringen i § 6 om at <i>"Statens geodatamyndighet (les. Statens kartverk) skal gjøre tjenestene nevnt i § 5 første ledd</i>	(1)Erstatt <i>Statens geodatamyndighet med "Partene i Norge digitalt" skal gjøre</i>

		<i>tilgjengelige for allmennheten</i> " er ikke dekkende. Også flere andre parter i samarbeidet Norge digitalt vil etter § 5 operere med slike tjenester, både nasjonalt og internasjonalt.	<i>tjenestene nevnt i §5 første ledd tilgjengelig for allmennheten.</i>
26	§7 Interoperabilitet	Det bør pekes på at det er EN ISO standardene for geografisk informasjon (EN ISO 19100-familien) som først og fremst sikrer interoperabiliteten innen og mellom de geografiske infrastrukturene.	Forskriftene bør på flere områder peke normativt til EN ISO 19100-standarder.
27	§ 8 Metadata, andre ledd	I forbindelse med kommisjonen sluttbehandling av Metadata IR, uttrykte Norge en bekymring over at gjennomføringsbestemmelsene ikke hadde normative føringer, med krav om bruk av standardene EN ISO 19115, EN ISO19119 m.fl. ved utformingen av gjennomføringsbestemmelsene for metadata, nettverkstjenester mfl. Dette for å sikre full samspillsevne (interoperabilitet) mellom aktører.	I en norsk geodatalov bør vi stille normative krav til flere av EN ISO 19100-standardene, og dermed sikre interoperabilitet på et nasjonalt nivå. Dette vil i lengden være kostnadseffektivt.
28	Vedlegg 1. Generelt.	Å dele inn geodatasett/tema inn i grupper er ikke enkelt. Dette slet man også med i utformingen av tematiske hovedkategorier i ISO 19115 metadata standarden, og inndelingen i EU-direktivet er ikke blitt noe bedre. Det er derfor viktig at utdypende forklaringstekster følger med i vedlegget.	Sett inn forklaringsteksten til hver temaområde (hentet fra EU-direktivet) i vedlegg 1. Denne er ikke helt slik man kunne ønske, men bedre enn ingenting.
29	Vedlegg 1. Generelt.	Tilsvarende gjennomgang i utkastet til den svenske Miljøinformasjonsforordningen er mer utfyllende enn den norske. Man bør her ta seg tid til å innarbeide under hver kategori hvilken forvaltningsrolle den enkelte etat har i forbindelse med hvert tema.	Etatene bør i likhet med det svenske utkastet utfordres på å beskrive hvilke og i hvilken sammenheng datasett stilles til rådighet for infrastrukturen. I noen tilfelles krever det en rolleavklaring mellom etatene.
30	Vedlegg 1a.	Noen land plasserer grunnvann her fordi det i disse land	Oversettelsen av direktivet bør ikke være

	8 - Hydrografi	representerer de viktigste vannforekomster. Grunnvannsakviferen inngår dessuten i gruppen "Geologi". Uklarheter fører til at ulike medlemsland grupperer sine tema i ulike temagrupper	en direkte oversettelse ord for ord. Fagetatene bør få anledning til å forbedre denne slik at man nasjonalt får til en bedre gruppering. Dette er en forutsetning for å få avklart hvilke fagetater har et ansvar innen denne temagruppen.
31	Vedlegg 1d. 4 - Geologi	Geologi er et alt for vidt begrep, og det hersker usikkerhet om hva det skal inneholde. EuroGeoSurvey ble utfordret på å utarbeide en ny versjon av innholdsforklaringen. Uenigheten går på at teksten i direktivet ikke sier noe om ukonsoliderte bergarter (det vi kaller kvartære løsmasser) inngår.	Oversettelsen av direktivet bør ikke være en direkte oversettelse ord for ord. Fagetatene bør få anledning til å forbedre denne slik at man nasjonalt får til en bedre gruppering. Dette er en forutsetning for å få avklart hvilke fagetater har et ansvar innen denne temagruppen.
32	Vedlegg 1c. 3- Jordarter	"Soil" er oversatt med "Jordarter". NGU skiller mellom hva som er "Jordarter" og hva som er "Jordsmonn" (det øverste jordlaget) over bergrunn og løsmasseavsetninger). Det er usikkerhet om hvor kvartære løsmasseavsetninger skal plasseres.	Oversettelsen av direktivet bør ikke være en direkte oversettelse ord for ord. Fagetatene bør få anledning til å forbedre denne slik at man nasjonalt får til en bedre gruppering. Dette er en forutsetning for å få avklart hvilke fagetater har et ansvar innen denne temagruppen.
33	Vedlegg 4. - henvisninger	Mange av henvisningene refererer til eldre utgaver av dokumenter.	Listen bør oppdateres.
34	Vedlegg 4. - lenker	ND partsavtale – generelle vilkår 2009 er etter vår mening et viktig dokument det er konsensus om i ND-samarbeidet, og som bør ligge til grunn for norsk tilpasning til Inspire.	Legg inn henvisning/lenke til ND partsavtale – generelle vilkår 2009.